

Skötselplan för naturreservatet Bockaström i Vetlanda kommun

Syfte med områdesskyddet

Syftet med naturreservatet är att

- bevara och utveckla en naturskogsartad och talldominerad barrblandskog med inslag av grova träd.
- bevara och ge förutsättningar för en hög artrikedom knuten till en naturskogsartad och talldominerad barrblandskog med inslag av grova träd.

Beskrivning av området

Administrativa data

Objektnamn	Bockaström
Skyddsform	naturreservat
Beslut om Natura 2000	nej
IUCN-kategori	Ia – Strikt naturreservat
Miljömål	Levande skogar
Län	Jönköping
Kommun	Vetlanda
Socken	Näshult
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets ostdel (13)
Karta	fastighetskarta: 5F NO terrängkarta: 5F 9f
Lägesbeskrivning	3,5 km OSO om Näshults kyrka
Fastigheter	Höghult 1:6
Fastighetsägarkategori	enskilda
Gräns	enligt beslutskartan, bilaga 1
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län
Areal	15,3 ha
Markslag	
Skogsmark	14,6 ha
Vatten	0,7 ha

Naturtyper

Barrblandskog	13,9 ha
Planterad kalmark	0,7 ha
Vatten	0,7 ha

Natura 2000-habitat

Västlig taiga (9010)	13,9 ha
----------------------	---------

Topografi, geologi och hydrologi m.m.

Bockaström ligger i det sydostligaste hörnet av Vetlanda kommun. Trakten är relativt enslig med bara mindre vägar och få gårdar. Högsta punkten ligger på ca 195 meter över havet och återfinns på båda de höjdryggar som löper i nordvästlig riktning genom reservatet. Området är kuperat och bitvis mycket blockigt. På höjdryggarna finns områden med hållmarker vilket gör att jorrdjupet är varierande. Bergrunden består av yngre graniter.

Området ligger i anslutning till Gårdvedaån som också delvis löper genom reservatet. Den ingår i Emåns avrinningsområde och kalkas regelbundet sedan 1984. Ån har en hög fragmenteringsgrad beroende på de vandringshinder, främst dammar, som finns i vattensystemet.

Historik och markanvändning

Ett antal fornlämningar finns inom området. Det har enligt fornminnesregistret funnits kvarnar (Näshult 41) i Gårdvedaån vid Bockaström, där finns det idag ett vadställe. Dessutom finns en lämning efter en fossil åker i västra delen av Bockaströmområdet där även odlingsrösen har hittats (Näshult 230). I övrigt uppvisar området få konkreta spår av mänsklig verksamhet. Skogen är relativt opåverkad av skogsbruk förutom ett äldre hygge som finns i sydöst. Annars är det mest iögonfallande spåret av människan den stig som löper genom området. Den leder från Råbäckshagen i söder genom reservatet vidare norrut för att sedan sluta i trakterna av Ödmundetorp. Av utseendet att döma och muntliga uppgifter är den troligen ganska gammal och har länge använts som en färdväg i trakten.

Växt- och djurliv

Området består av barrblandskog med inslag av hållmarksskog dominerad av tall. De delar som ligger närmast Gårdvedaån och därmed lägre i terrängen är grandominerade. Hållmarksskogen finns på de båda höjderna i området. Träden är gamla och alla bestånd förutom det äldre hygget har en medelålder över 100 år, vissa till och med över 140 år. De gamla träden i kombination med förekomsten av hänglavar, död ved, tjocka lavmattor på berghällar och block, bergbranter, vattendrag, enstaka lövträd mm bidrar till områdets vildmarkskaraktär. Området är av medelbonitet, ståndortsindex G25 och T22-T25.

Signalarterna talticka, garnlav och stor revmossa förekommer i området.

Hela de äldre delarna av reservatet är uppmärksammade i Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering. I öster finns två nyckelbiotoper, en blockrik sluttning och en mindre gransumpskog. Resten är utpekad som område med höga naturvärden främst på grund av skogens ålder och orördhet.

Uppgifter om noterade förekomster av signalarter finns samlade i bilaga 2b.

Friluftsliv

Bockaström är inte ett välbesökt skogsområde. Det finns inga iordningsställda stigar eller andra anordningar för friluftslivet i området.

Dokumentation

Löv- och barrskogsinventering i Jönköpings län. 2002. Länsstyrelsen i Jönköpings län och Skogsvårdsstyrelsen Jönköping-Kronoberg. Meddelande 2002:4

Höglandsvatten. 2002. Länsstyrelsen i Jönköpings län. Meddelande 2002:13
Fornlämningsregistret. Riksantikvarieämbetet.

Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1995. Natur i Jönköpings län.
Skogsvårdsstyrelsen, 1994. Nyckelbiotopsinventering.

Mål och föreskrifter för skötsel av reservatet

Övergripande mål med skötseln

Målsättningen med skötseln är att bevara och utveckla en naturskogsartad barrblandskog och de naturvärden som finns i området. Förutom en artrik flora och fauna ska det även finnas god tillgång på död ved och grova träd. Skogen lämnas huvudsakligen utan åtgärder. Ungskogar sköts på ett sätt som påskyndar utvecklingen av naturvärden.

Brand- och stormpolicy

För uppkomna bränder inom reservatet ska släckningen om möjligt inriktas på att förhindra spridning till omgivande mark. För stormskador på skogen gäller att fallna träd ska lämnas kvar. Undantag är träd som utgör hinder för vägar och stigar samt fara för besökare. De får tas ned, kapas i så långa längder som möjligt samt flyttas vid behov. Även träd fallna innan reservatets bildande ska lämnas kvar.

Generella riktlinjer och åtgärder

Eventuella skötselåtgärder ska utföras så att de lämnar så lite spår som möjligt (t.ex. bör körskador minimeras) och hänsyn ska tas till vattendrag, stigar, kultur- och fornlämningar samt allmänt växt- och djurliv.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet delas in i 2 skötselområden – skog på fastmark och vatten.
Skötselområdenas läge framgår av karta, bilaga 2a.

Skötselområde 1 – Skog på fastmark	14,6 ha
Naturtyp: Barrblandskog	13,9 ha
Planterad kalmare	0,7 ha
Natura 2000-habitat: Västlig taiga (9010)	13,9 ha

Större delen av reservatet utgörs av barrblandskog, delvis grandominerad och delvis talldominerad.

På de två höjdryggarna finns hållmarkstallskog och däremellan grandominerad barrblandskog. I sydost finns ett äldre hygge planterat med gran, område 1A. Det ska växa upp till en naturskogsartad granskog med löv- och tallinslag.

Bevarandemål¹

- Utbredningen av naturskogsartad barrblandskog ska vara minst 13,9 hektar och på lång sikt öka till 14,6 hektar. Skogen ska hysa en artrikedom av mossor, lavar, svampar och vedskalbaggar knutna till naturskogsartade tall- och barrblandskogar.
- På hållmarkerna ska tall utgöra minst 80 % av virkesvolymen.
- Det ska i medeltal finnas minst 6 grova (diameter > 40 cm i brösthöjd) tallar per hektar.
- Död ved ska förekomma med minst 30 m³/hektar (lågor, torrträd, diameter > 10 cm), varav minst 10 m³/hektar utgörs av grova lågor och torrträd (diameter > 25 cm).
- Det ska finnas tillräcklig för yngning av tall. Med tillräcklig menas så mycket att inslaget av tall inte förväntas minska i området.
- Det ska finnas inslag av lövträd i hela området, i medeltal minst 5 % av virkesvolymen.
- Fruktkroppar av talticka ska förekomma på minst 5 tallar.

Skötselåtgärder

- Vid behov, röjning av unga granar på hållmarkerna.
- Röjning eller naturvårdsinriktad luckhuggning av område 1A inom 10 år. Skötseln ska inriktas så att utvecklingen mot en naturskogsartad granskog med löv- och tallinslag påskyndas.

Skötselområde 2 – Vatten

0,7 ha

Naturtyp: Vattendrag

0,7 ha

Gårdvedaån ingår i reservatet enbart med de delar som ligger inom berörd fastighet. Reservatsgränsen följer befintlig fastighetsgräns. Ån är reglerad uppströms reservatet vid Höghultsström.

Bevarandemål¹

- Vattendragets stränder ska vara opåverkade från skogliga ingrepp. Inga aktiva förändringar av strandlinjen får ske. Den påverkan vattenstandsfluktuationerna har på stränderna är tillåten.

Skötselåtgärder

- Inga

¹ Bevarandemål anges för att mäta och följa upp den biologiska kvaliteten. Ett problem är att det i många fall saknas bra kunskapsunderlag för vad som är god biologisk kvalitet. Ny kunskap kan medföra att de uppsatta målnivåerna ändras. Avvikelse från uppsatta bevarandemål behöver inte resultera i omedelbara skötselåtgärder.

Friluftsliv och gränser

Målsättningen med området är att bevara naturskogen och den känsla av orördhet som finns. Det ska därför inte anläggas leder eller andra anordningar för friluftslivet.

Bevarandemål

- Naturreservatets gräns ska vara markerad enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
- En informationsskylt som innehåller karta över området, information om reservatets naturvärden, reservatsföreskrifter för allmänheten samt delar av allemansrätten ska finnas i naturreservatet Höghult.
- En informationsskylt med föreskrifter, karta och kort information ska placeras vid reservatet enligt karta bilaga 2a.

Skötselåtgärder

- Befintliga stigar får skötas av förvaltaren eller markägarna. Detta innebär att mindre träd får röjas bort och vindfällan får kapas och tas bort från stigen. Träd och vindfällan ska lämnas kvar i reservatet. Denna skötsel ska ske så att natur- och kulturvärdena månas om och i minsta möjliga mån skadas. Det är inte förvaltarens ansvar att stigarna hålls framkomliga. Det är i första hand markägarna som står för underhållet av stigarna.
- En informationsskylt ska iordningställas och placeras vid naturreservatet Höghult. Lämpligen görs en gemensam skylt för naturreservaten Bockaström och Höghult.
- En mindre informationsskylt med föreskrifter, karta och kort information ska iordningställas och placeras enligt karta bilaga 2a.
- Reservatsgränsen ska markeras i fält.

Om en i framtiden ökad besöksfrekvens hotar känsliga arter eller områdets särart åligger det reservatets förvaltning att vidtaga åtgärder för att förhindra skador. Detsamma gäller om besöksfrekvensen ökar och problem uppstår med brist på parkering. En åtgärd kan då vara att anlägga en parkeringsplats.

Dokumentation och uppföljning

Alla skötselåtgärder som utförs inom reservatet ska dokumenteras, skriftligt och med foto. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden.

En fördjupad uppföljning av reservatets värden och de uppsatta bevarandemålen ska ske. Uppföljningen ska ske med metoder och tidsplaner för gällande uppföljningsprogram enligt de nationella Basinventerings- och Uppföljningsprojekten.

Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras när tillsynen eller uppföljningen indikerar att behov finns.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder samt finansiering

<i>Åtgärd</i>	<i>Var</i>	<i>När / intervall</i>	<i>Prioritet</i>	<i>Finansiering</i>
Gränsmarkering	Yttergräns	Inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft	1	Reservatsanslag
Ta fram och sätta upp informationsskylt	Vid naturreservatet Höghult	Inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft	1	Reservatsanslag
Ta fram och sätta upp informationsskylt	Enligt karta bilaga 2a	Inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft	1	Reservatsanslag
Röjning av unga granar på hållmarkerna.	1	Vid behov	3	Reservatsanslag
Röjning eller naturvårdsinriktad luckhuggning	1A	Inom 10 år	2	Reservatsanslag
Uppföljning av bevarandemål	Hela reservatet	Enligt tidsplan för Basinventerings- och Uppföljningsprojekten	1	Projektmedel

Prioritering av föreslagna åtgärder och intervall för genomförande.

(1) högsta prioritet, (2) hög prioritet, (3) lägre prioritet

Bilagor

- 2a Skötselplankarta
- 2b Artlista